

Broj: 03-04-1684- 2/2025

Bihać, 17.2.2025. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
UNSKO-SANSKI KANTON
SKUPŠTINA UNSKO-SANSKOG KANTONA

PRILAGODBA			
Organizacija	Broj dokumenta	Broj i broj	Broj priloga
01/1	2-8-8	25	

SKUPŠTINA UNSKO-SANSKOG KANTONA

PREDMET: Informacija o primjeni alternativne krivične sankcije, dostavlja se

Na osnovu člana 96. i 181. Poslovnika Skupštine Unsko-sanskog kantona („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“, broj: 9/17 i 11/21), a u skladu sa Programom rada Skupštine Unsko-sanskog kantona za 2025. godinu („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“, broj 2/25), u prilogu vam dostavljamo Informaciju o primjeni alternativne krivične sankcije rad za opće dobro na slobodi na području Unsko-sanskog kantona u 2024. godini, uz sljedeće

Obrazloženje

Vlada Unsko-sanskog kantona je na svojoj 10. sjednici, održanoj dana 17.2.2025. godine, razmatrala i Zaključkom broj: 03-02-51-157/2025, primila na znanje Informaciju o primjeni alternativne krivične sankcije rad za opće dobro na slobodi na području Unsko-sanskog kantona u 2024. godini te vam istu dostavljamo na razmatranje.

S poštovanjem.

Prilog: Informacija o primjeni alternativne krivične sankcije

Dostavljeno:

1. Naslovu,
2. a/a.

PO OVLAŠTENJU PREMIJERA KANTONA
ministar Ministarstva finansija
Danko Jakšić, dipl. oec.

Na osnovu člana 16. Zakona o Vladi Unsko-sanskog kantona („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona”, broj 5/08), na prijedlog Ministarstva pravosuđa i uprave, Vlada Unsko-sanskog kantona na 10. sjednici, održanoj dana 17.2.2025. godine, d o n o s i

ZAKLJUČAK

I

Prima se na znanje Informacija o primjeni alternativne krivične sankcije rad za opće dobro na slobodi na području Unsko-sanskog kantona u 2024. godini te se ista upućuje Skupštini Unsko-sanskog kantona na razmatranje.

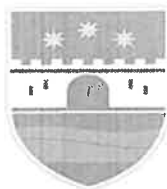
II

Ovaj Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 03-02-51-157/2025
Bihać, 17.2.2025. godine

PO OVLAŠTENJU PREMIJERA KANTONA
ministar Ministarstva finansija
Danko Jakšić, dipl. oec

***INFORMACIJA O PRIMJENI
ALTERNATIVNE KRIVIČNE SANKCIJE
RAD ZA OPĆE DOBRO NA SLOBODI
NA PODRUČJU UNSKO-SANSKOG KANTONA U 2024. GODINI***

Bihać, JANUAR 2025.

I. UVODNI DIO

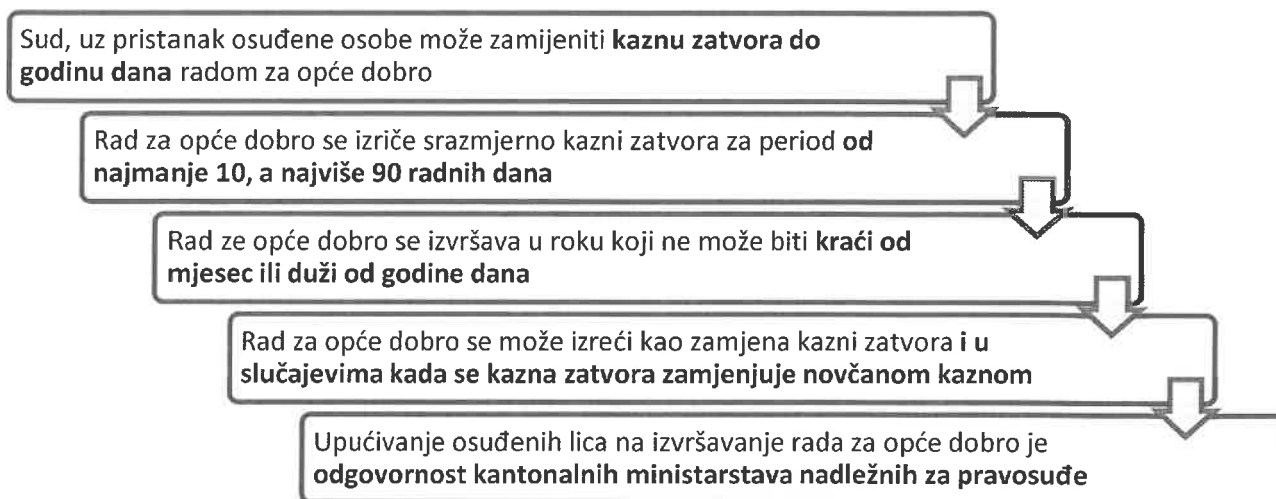
Krivično-pravna reforma koja je provedena u Bosni i Hercegovini 2003. godine, obuhvatila je djelomično i sistem izvršenja krivično-pravnih sankcija. Novina u Krivičnom zakonu Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, br.: broj 36/03, 37/03, 21/04, 69/04, 18/05, 42/10, 42/11, 59/14, 76/14, 46/16 i 75/17), je i alternativna krivična sankcija – rad za opće dobro na slobodi – utvrđena članom 44. tog Zakona. Tom odredbom Zakona određeno je da sud može istovremeno, kad odmjeri i izrekne kaznu zatvora u trajanju do jedne godine, istu, uz pristanak optuženog, zamijeniti radom za opće dobro na slobodi u trajanju od najmanje 10, a najviše 90 radnih dana. Odluka da se kazna zatvora zamijeni radom za opće dobro na slobodi zasniva se na ocjeni da, uzimajući u obzir sve okolnosti koje određuju vrstu i mjeru kazne utvrđene Krivičnim zakonom F BiH, izvršenje kazne zatvora ne bi bilo prijeko potrebno za postizanje svrhe kažnjavanja, ali i da istovremeno izricanje uvjetne osude ne bi postiglo opću svrhu krivično-pravnih sankcija.

Rad za opće dobro na slobodi određuje se, kako smo naveli, u trajanju srazmjerno izrečenoj kazni zatvora, te ne može trajati kraće od deset niti duže od devedeset radnih dana. U postupku izvršenja rada za opće dobro na slobodi učestvuju Ministarstvo pravosuđa i uprave putem posebno ovlaštenih državnih službenika, te poslodavci koji obavljaju humanitarnu, ekološku ili komunalnu odnosno drugu djelatnost od koristi za društvenu zajednicu.

Pored opće svrhe kažnjavanja, posebna svrha ove alternativne krivične sankcije je da se osuđena osoba kojoj je pod određenim uvjetima ograničena sloboda, ne isključi iz društva, već da uz pomoć i nadzor društvene zajednice, dobrovoljno, ličnim postupcima, radom i odnosom prema posljedicama izazvanim počinjenim krivičnim djelom, razvije svijest o štetnosti određenih ponašanja i odgovornosti za štetne posljedice.

Nadležnost Ministarstva pravosuđa i uprave Unsko-sanskog kantona, za obavljanje poslova u vezi sa izvršenjem rada za opće dobro na slobodi, proizilazi iz člana 44. stav 7. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine koji tretira alternativnu krivičnu sankciju, a kojim je određeno da „*Raspoređivanje na rad za opće dobro na slobodi u smislu vrste i radnog mjesta obavlja kantonalno ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa prema mjestu prebivališta, odnosno boravišta osuđenika, vodeći računa o njegovim sposobnostima i znanjima*“

Temeljne odrednice ove odredbe su date u prikazu ispod:

II. INFORMATIVNI PREGLED

Prvi i osnovni preduslov za stvaranje odgovarajućih pretpostavki za izricanje presuda kojima se kazna zatvora zamjenjuje radom za opće dobro na slobodi bilo je donošenje kantonalnih provedbenih propisa.

U cilju efikasne i uspješne implementacije alternativne sankcije rad za opće dobro na slobodi, Ministar pravosuđa i uprave Unsko-sanskog kantona je donio Pravilnik o izvršenju rada za opće dobro na slobodi („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“, broj 8/11), kojim su detaljno uređena pitanja koja se odnose na postupak izvršenja rada za opće dobro na slobodi.

Pravosnažnu presudu o zamjeni kazne zatvora radom za opće dobro na slobodi Ministarstvo pravosuđa i uprave izvršava putem državnog službenika ministarstva i povjerenika. Povjerenik je zaposlenik poslodavca kod kojeg se obavlja rad za opće dobro na slobodi, kojeg, na prijedlog poslodavca, rješenjem imenuje ministar Ministarstva pravosuđa i uprave, i koji obavlja neposredni nadzor nad izvršavanjem rada za opće dobro. Državni službenik, uposlenik ministarstva, može biti lice koje ima završenu visoku stručnu spremu, relevantno radno iskustvo i primjerene ljudske osobine koje mogu biti uzor ponašanja osuđeniku.

Postupajući po odredbama citiranih propisa, Ministarstvo pravosuđa i uprave je jednu i prvu pravomoćnu presudu zaprimilo krajem 2011. godine, te je od tad do 30.12.2023. godine ukupno zaprimljeno 644 presude, od čega u 2012. godini – 29, u 2013. godini – 43, u 2014. godini – 39, u 2015. godini – 37, u 2016. godini – 83, u 2017. godine – 84, u 2018. godini – 58, u 2019. godini – 62, u 2020. godini – 75, u 2021. godine – 38, 2022. godine – 52 pravomoćne presude, 2023. godine – 43 pravomoćne presude, te 2024. godine – 42 pravomoćne presude.

Ministarstvo pravosuđa i uprave Unsko-sanskog kantona ima zaključenih ukupno 18 ugovora sa poslodavcima kod kojih se izvršava rad za opće dobro na slobodi, te obučeni 82 lica koja mogu, shodno s odredbama člana 14. Pravilnika biti imenovana za povjerenika.

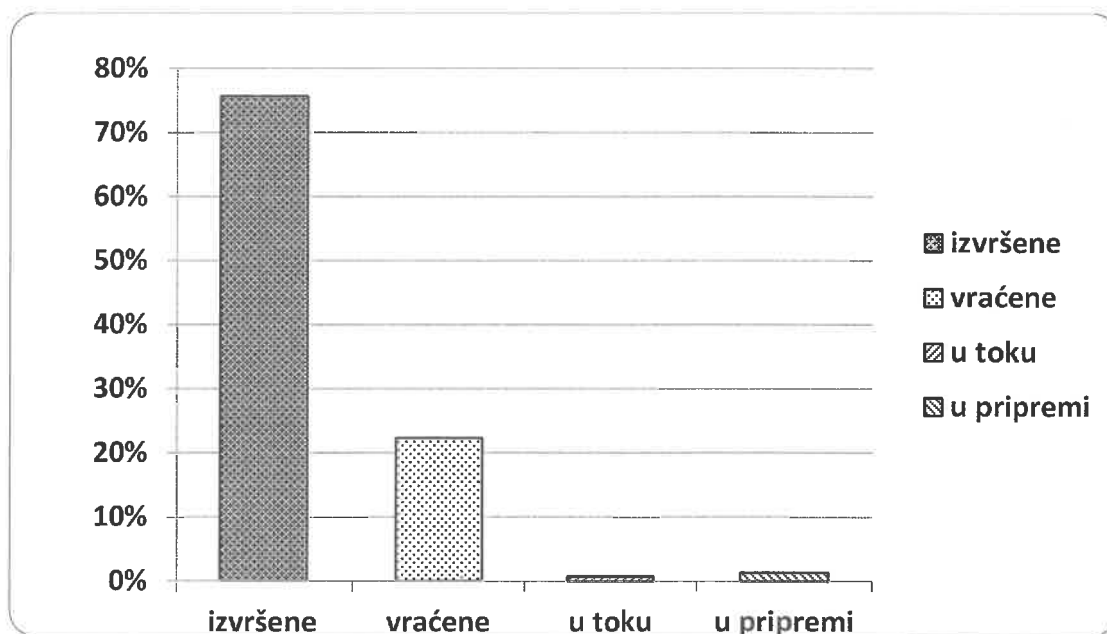
Lista poslodavaca na području Unsko-sanskog kantona za raspored osuđenih lica na rad za opće dobro na slobodi:

JP Vodovod, Bihać
JKP Komrad, Bihać
JKP Vodovod, Cazin
JKP Čistoća, Cazin
JP Komunalno, Bosanski Petrovac
JKP Sana, Sanski Most
VIK-JKP Vodovod i kanalizacija, Sanski Most
JP Ukus, Ključ
JKP Rad d.o.o., Ključ
JKP 10. juli, Bosanska Krupa
ŠPD Unsko-sanske šume, Bosanska Krupa
JKP KOMB, Bužim
JKP Vodovod i kanalizacija, Velika Kladuša
JKUP Komunalije, Velika Kladuša
ZU Dom zdravlja Sanski Most
ZU Kantonalna bolnica "Dr. Irfan Ljubijankić"
ZU Dom zdravlja Ključ
ZU Dom zdravlja Bužim

Na Unsko-sanskom kantonu ova sankcija ima frekventnu primjenu, što je omogućeno donošenjem podzakonskih propisa koji reguliraju način izvršenja rada za opće dobro na slobodi, te je dobro prihvaćena u gotovo svim pravosudnim organima.

Zahvaljujući takvom pristupu i efikasnosti Ministarstva pravosuđa i uprave, od 2011. do 31.12.2024. godine, raspolažemo brojkom od ukupno 687 zaprimljene presude. Od tog broja je 520 uspješno izvršena, za 153 osuđenih lica je upućen prijedlog za izvršenje kazne zatvora, u toku je izvršenje 5 presuda, a za 9 presude se vrše pripremne radnje za otpočinjanje izvršenja rada za opće dobro na slobodi.

Uspješno izvršenih presuda	520
Presude vraćene sudu na izvršenje kazne zatvora	153
U toku izvršenje	5
Izvršenje u pripremi	9
UKUPNO PRESUDA	687

Dakle, od ukupno zaprimljenih 687 presuda, 153 (22%) presude vraćeno sudu. Glavni razlozi vraćanja presuda sudu su zdravstveno stanje osuđenih lica, slabo imovno stanje osuđenih lica (nemaju novčanih sredstava za ljekarsko uvjerenje, nemaju sredstava za ishranu u toku izvršenja rada za opće dobro na slobodi), samoinicijativno odustajanje od izvršavanja rada za opće dobro na slobodi ili iz drugih razloga. Ovakav procenat neizvršenih presuda izjednačava se sa procentom neizvršenih presuda u zemljama kod kojih je ovaj oblik alternativne krivične sankcije dugi niz godina u okvirima krivičnih zakona i koje primjenom ove sankcije prednjače među razvijenim zemljama (Engleska, Švedska, Norveška itd).

Što se tiče socijalno-ekonomskih pokazatelja i izrečenih 687 presude, oni ukazuju na slijedeće:

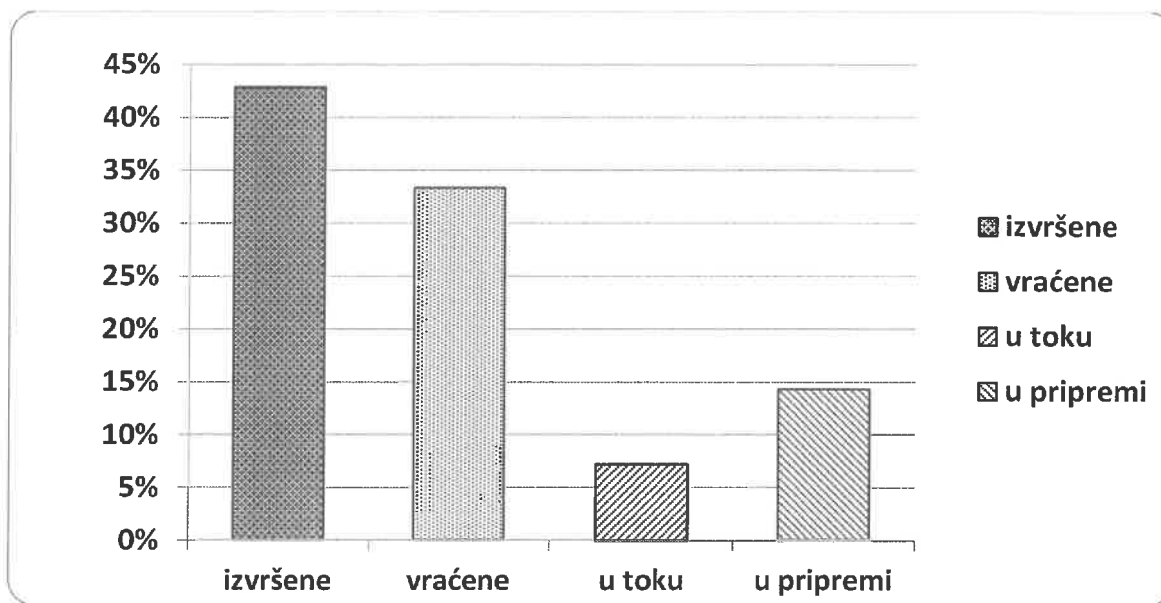
- 99 % osobe muškog pola
- 1 % osobe ženskog pola
- 8 % osuđenih lica zaposleno
- 92 % osuđenih lica nezaposleno
- 52 % osuđenih lica oženjeno
- 41 % osuđenih lica neoženjeno
- 6 % osuđenih lica razvedeno
- 1 % osuđenih lica u vanbračnoj zajednici

Kod svih lica radilo se o licima lošeg imovnog stanja. Sudske presude su izrečene, uglavnom, zbog počinjenih krivičnih djela krađe, teške krađe, šumske krađe, neovlaštena proizvodnja i stavljanja u promet opojnih droga, posjedovanje i omogućavanje uživanja opojnih droga, nasilja u porodici, nasilničko ponašanje, razbojništvo, krivotvorenje isprave, oštećenje tuđe stvari, teška tjelesna povreda, oduzimanje tuđe pokretnine, prijevara, nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih tvari, izazivanje opće opasnosti, narušavanje nepovredivosti doma, teška krivična djela protiv sigurnosti javnog prometa, sprečavanje službene osobe u vršenju službene dužnosti, napad na službenu osobu, teška krivična djela protiv opće sigurnosti ljudi i imovine, izvanbračna zajednica sa mlađim maloljetnikom, gdje evidentno prevladavaju krivična djela krađe, teške krađe i šumska krađa.

Tokom 2024. godine Ministarstvo pravosuđa i uprave od sudova sa područja Unsko-sanskog kantona zaprimilo je ukupno 42 presude. Od tog broja je 18 uspješno izvršenih, za 14 osuđenih lica je upućen prijedlog za izvršenje kazne zatvora, 1 presuda djelimično izvršena, u toku je izvršenje 3 presude, a za 6 presuda se vrše pripreme radnje za otpočinjanje izvršenja rada za opće dobro na slobodi.

Uspješno izvršenih presuda	18
Djelimično izvršena presuda	1
Presude vraćene sudu na izvršenje kazne zatvora	14
U toku izvršenje	3
Izvršenje u pripremi	6
UKUPNO PRESUDA	42

Grafički prikaz rezultata izvršenja presuda u kojima je izrečena kazna zatvora zamjenjena radom za opće dobro na slobodi u 2024. godini:

Dakle, tokom 2024. godine od ukupno zaprimljenih 42 presude, 14 presuda odnosno (33%) presuda je vraćenih sudu, zbog neizvršavanja obaveza od strane osuđenog lica.

Što se tiče socijalno-ekonomskih pokazatelja iz izrečenih presuda u 2024. godini, oni ukazuju na slijedeće podatke:

- 99 % osobe muškog pola
- 1 % osobe ženskog pola
- 8 % osuđenih lica zaposleno
- 92 % osuđenih lica nezaposleno
- 52 % osuđenih lica oženjeno
- 41 % osuđenih lica neoženjeno
- 6 % osuđenih lica razvedeno
- 1 % osuđenih lica u vanbračnoj zajednici

Sudske presude su izrečene zbog počinjenih krivičnih djela u 2024. godini su:

- teška krađa.....7 presuda
- šumska krađa.....1 presuda
- krađa.....10 presuda
- posjedovanje i omogućavanje uživanja opojnih droga.....5 presuda
- nasilja u porodici.....6 presude
- neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga... . 3 presuda
- teška krivična djela protiv sigurnosti javnog prometa.....1 presude
- nasilničko ponašanje..... 2 presude
- razbojništvo1 presuda
- izazivanje opće opasnosti.....1 presude

- teška tjelesna povreda.....1 presuda
- oštećenje tuđe stvari.....1 presuda
- prevara.....2 presude
- sprečavanje službene osobe u vršenju službene dužnosti..... 1 presuda

UKUPNO: 42

Zapažanja Ministarstva pravosuđa i uprave Unsko-sanskog kantona su takva da se alternativna krivična sankcija, rad za opće dobro na slobodi, što dosadašnja praksa jasno pokazuje, u velikom broju slučajeva izriče povratnicima u vršenju lakših krivičnih djela.

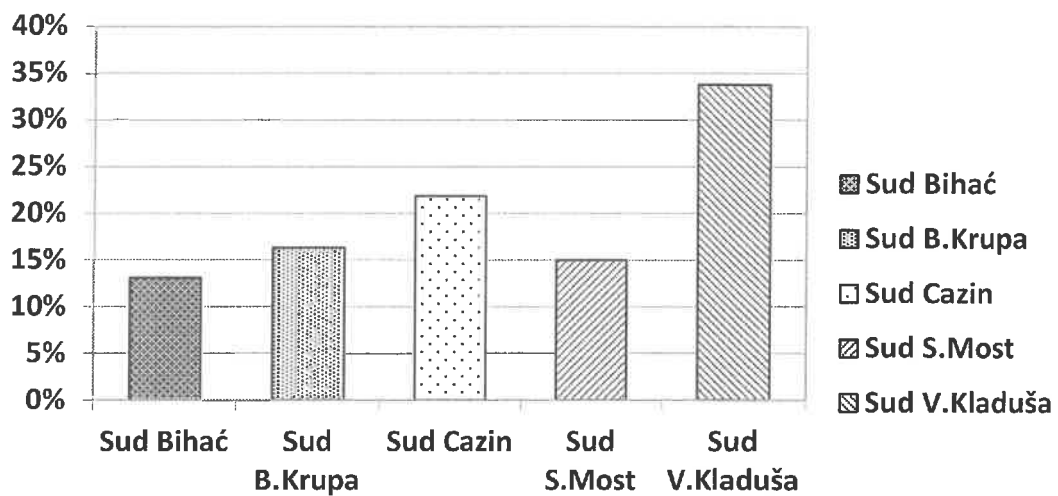
III. IZREČENE PRESUDE PO OPĆINSKIM SUDOVIMA

U priloženoj tabeli dat je pregled izrečenih presuda po općinskim sudovima na Unsko-sanskom kantonu od momenta primjene alternativne krivične sankcije rad za opće dobro na slobodi do 31.12.2024. godine:

Općinski sud u Bihaću	90
Općinski sud u Bosanskoj Krupi	112
Općinski sud u Cazinu	150
Općinski sud u Sanskom Mostu	103
Općinski sud u Velikoj Kladuši	232
UKUPNO PRESUDA	687

Procentualno, situacija bi izgledala slijedeće:

1. Općinski sud u Bihaću90 presuda13 %;
2. Općinski sud u Bosanskoj Krupi.....112 presuda.....16 %;
3. Općinski sud u Cazinu150 presuda22 %;
4. Općinski sud u Sanskom Mostu103 presuda.....15 %;
5. Općinski sud u Velikoj Kladuši.....232 presude34 %.

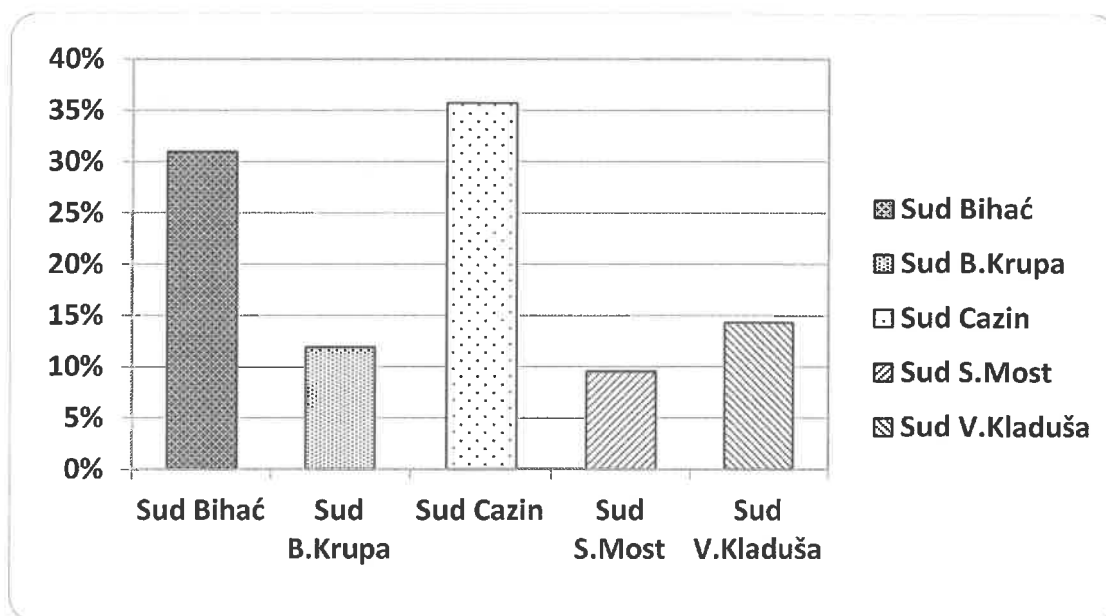

Izrečene presude po općinskim sudovima u Unsko-sanskom kantonu u 2024. godini:

Općinski sud u Bihaću	13
Općinski sud u Bosanskoj Krupi	5
Općinski sud u Cazinu	15
Općinski sud u Sanskom Mostu	3
Općinski sud u Velikoj Kladuši	6
UKUPNO PRESUDA	42

Procentualno, situacija bi izgledala slijedeće:

1. Općinski sud u Bihaću..... 13 presuda31 %;
2. Općinski sud u Bosanskoj Krupi..... 5 presuda.....11 %;
3. Općinski sud u Cazinu.....15 presuda.....36 %;
4. Općinski sud u Sanskom Mostu..... 3 presuda.....9 %;
5. Općinski sud u Velikoj Kladuši.....6 presuda..... 13 %.

Prema prikazanim podacima za 2024. godinu, zapažanja Ministarstva pravosuđa i uprave su takva da je Općinski sud u Cazinu, u odnosu na ukupni broj zaprimljenih presuda u 2024. godini (42 presude), izrekao najveći broj presuda u kojima je izrečena kazna zatvora, uz pristanak optuženog, zamijenjena radom za opće dobro na slobodi – 15 presuda odnosno 36 %. Nadalje su zapažanja takva da su općinski sudovi u Sanskom Mostu i Bosanskoj Krupi izrekli najmanje, i to 3, odnosno 5 presuda u 2024. godini.

Slijedom iznesenog smatramo bitnim naglasiti da Ministarstvu pravosuđa i uprave nisu poznati stvarni razlozi zbog kojih su Općinski sud u Sanskom Mostu i Općinski sud u Bosanskoj Krupi u 2024. godine navedenu alternativnu sankciju primijenili u samo 3, odnosno 5 slučajeva. Općinski sud u Bihaću je u periodu od početka primjene alternativne sankcije rad za opće dobro na slobodi izrekao najmanji broj presuda kojim je kazna zatvora zamijenjena radom za opće dobro na slobodi.

Bitno je naglasiti da je Ministarstvo osiguralo osnovne preduslove za primjenu navedene alternativne sankcije, a to je prvenstveno zaključivanje ugovora sa poslodavcima gdje bi se mogla uputiti osuđena lica na rad za opće dobro. U pojedinim općinama i gradovima postoje zaključena ugovore sa po tri poslodavca. Tako, za područje grada Bihaća postoje zaključeni ugovore sa JP Vodovod-Bihać, JKP Komrad-Bihać i ZU Kantonalna bolnica „dr. Irfan Ljubijankić“, za područje općine Sanski Most postoje zaključeni ugovori sa JKP „Vodovod i kanalizacija“ doo Sanski Most, JKP „Sana“ doo Sanski Most-u stečaju i ZU Dom zdravlja Sanski Most, za područje općine Ključ postoje zaključeni ugovori sa JKP „Rad“ doo Ključ, JP „Ukus“ doo Ključ i ZU Dom zdravlja Ključ. Za područja drugih općina i gradova postoje zaključeni ugovor sa dva, odnosno jednim poslodavcem.

IV. ZAKLJUČAK

Govoreći sa finansijskog aspekta važno je istaći da finansijske uštede u budžetu nisu male, jer jedan zatvorski dan osuđenog lica budžet opterećuje za iznos 100 KM, a na našem Kantonu je u konkretnom slučaju kod ovih 42 presude koje nisu vraćene sudu (u toku 2024. godine zaprimljene su 42 presude, a 14 je vraćeno sudu zato što su osuđena lica odustala da izvršavaju rad za opće dobro na slobodi), izrečeno oko 248 mjeseci zatvora, odnosno 7.440 dana zatvora, što u konačnici znači da ušteda u Budžetu Federacije Bosne i Hercegovine po osnovu izvršenog rada za opće dobro iznosi cca 744.000,00 KM (7.440 X 100,00 KM).

Istovremeno, izvršenjem rada za opće dobro na slobodi nisu stvarani posebni finansijski troškovi po budžet Unsko-sanskog kantona, jer se poslovi izvršavanja vrše putem posebno ovlaštenih državnih službenika Ministarstva, kojima je obavljane takvih poslova u opisu radnog mjesta.

Posebno ističemo izuzetnu društvenu odgovornost kantonalnih javnih preduzeća i zdravstvenih ustanova, ogroman angažman uprava, povjerenika za izvršavanje rada za opće dobro na slobodi i svih ostalih uposlenika, te prepoznavanje društvenog značaja izvršavanja takvog rada. Neka od javnih preduzeća i ustanova, u skladu sa svojim mogućnostima, obezbjeđuju jedan topli obrok u toku radnog dana osuđenim licima, iako ih propisi na to ne obavezuju (npr. JKP „RAD“ doo Ključ, JKP „Sana“ doo Sanski Most – u stečaju, ZU Kantonalna bolnica „dr. Irfan Ljubijankić“), a neka pak snose troškove vađenja ljekarskog uvjerenja (JKP „Vodovod i kanalizacija“ doo Sanski Most).

Pravilnikom o izvršenju rada za opće dobro na slobodi određeno je da povjereniku, koji vrši nadzor nad radom osuđenog lica koji izvršava rad za opće dobro na slobodi, pripada odgovarajuća naknada. Što se tiče naknada za rad, tokom 2024. godine za sve imenovane povjerenike Ministarstvo pravosuđa i uprave uredno je i pravovremeno izvršavalo svoje obaveze.

Tokom 2024. godine za navedene namjene iz budžeta Ministarstva pravosuđa i uprave povjerenicima je isplaćeno cca. 5.550,00 KM.

V. PRIJEDLOG MJERA

Dakako da i pored ovih odličnih rezultata Ministarstvo nailazi na poteškoće u primjeni sankcije. Razumljivo je da su poteškoće uzrokovane finansijskim neprilikama ponajviše osuđenih lica, koja su u pravilu slabog imovnog stanja. Šta više, od 42 osuđena lica, samo 6 lica je u momentu izricanja presude bilo zaposleno. Dakle, najčešće poteškoće na koje nailazimo u postupku izvršenja alternativne krivične sankcije rad za opće dobro na slobodi su finansijske prirode, jer osuđena lica nemaju finansijskih sredstava za troškove ljekarskog uvjerenja, koje im je neophodno kao dokaz da su zdravstveno sposobni za obavljanje poslova tokom izvršenja rada za opće dobro na slobodi. Također, u većini slučajeva osuđena lica nemaju sredstava za ishranu tokom radnog dana u kojem izvršavaju rad za opće dobro na slobodi.

Aktivnosti Ministarstva će i u 2025. godini, biti usmjerene na pravovremeno postupanje po presudama nadležnih sudova, te na kontinuirano usavršavanje državnih službenika i obuku novih povjerenika, a u svrhu postizanja maksimalnih rezultata na ovom području, što će dovesti do rasterećenja prenapučenih zavoda za izvršenje krivičnih sankcija.

MINISTAR
Dragan Polimihac, dipl. pravnik

-prijedlog-

Na osnovu člana 92. i 93. Poslovnika Skupštine Unsko – sanskog kantona („Službeni glasnik Unsko- sanskog kantona“ broj: 9/17), na prijedlog Vlade Unsko-sanskog kantona, Skupština Unsko – sanskog kantona na sjednici održanoj dana _____ 2025. godine, d o n o s i:

ZAKLJUČAK

I

Usvaja se Informacija o primjeni alternativne krivične sankcije rad za opće dobro na slobodi na području Unsko-sanskog kantona u 2024. godini.

II

Ovaj Zaključak stupa na snagu danom donošenja i objaviće se u „Službenom glasniku Unsko-sanskog kantona“.

Broj: _____/2025
Bihać, _____ 2025. godine

PREDSJEDAVAJUĆI SKUPŠTINE
Zikrija Duraković